

Свети Јован Златоуст

Патријарх Цариградски. Рођен у Антиохији 354. год. од оца Секунда војводе и матере Антусе. Учећи грчку филозофију Јован се згнуша на грчко незнабоштво и усвоји веру хришћанску као једину и свецелу истину. Би Јован крштен од Мелетија патријарха Антиохијског, а по том и његови родитељи примише крштење. По смрти родитеља замонаши се Јован и поче се строго подвизавати. Тада написа књигу „О свештенству”, и тада му се јавише св. апостоли Јован и Петар проричући му велику службу, велику благодат али и велико страдање. Када је требао бити посвећен за свештеника јави се ангел Божји истовремено и патријарху Флавијану (после Мелетија) и самом Јовану. А када га патријарх рукополагаше, видеше сви бела светла голуба над главом Јовановом. Прослављен због мудрости, подвига и силе речи, би Јован изабран по жељи цара Аркадија, за патријарха Цариградског. Шест година управљаше црквом као патријарх са несравњивом ревношћу и мудрошћу. Посла мисионаре незнабожачким Келтима и Скитима; сузби симонију у цркви збацивши многе епископе – симонисте; рашири милосрдну делатност цркве; написа нарочити чин свете Литургије; постиди јеретике; избличи царицу Евдоксију; растумачи Свето Писмо својим златним умом и језиком, и остави цркви многе драгоцене књиге својих беседа. Народ га прослави, завидљивци га омрзоше, царица га два пут посла у изгнанство. У изгнанству проведе 3 године, и сконча на Крстов дан 14. септембра 407. год. у месту Коману у Јерменији. Пред смрт опет му се јавише св. Апостоли Јован и Петар, као и св. муч. Василиск (22. маја), у чијој цркви прими последње причешће. „Слава Богу за све!” беху његове последње речи, и с тим речима душа се златоустог патријарха пренесе у Рај. Од моштију Златоустових глава му почива у Успенском храму у Москви, а тело у Ватикану у Риму.

Тропар (глас 8):

Уст твоих јакоже свјетлост огња, возсијавши благодат, всељенију просвјети: не среброљубија мирови сокровишча сниска висоту нам смиреномудрија показа, но твојими словеси наказуја, оче Јоване Златоусте, моли Слова Христа Бога, спастисја душам нашим.

Свети мученици Антонин, Никифор, Герман и Манета

Прва тројица видевши један пут, како незнабошци о неком свом празнику клањају идолима са виком и игром, изађоше неустрашиво пред гомилу и почеше проповедати јединог Бога у Тројици. Началник Кесарије Палестинске, у којој се ово и догоди, Фирмилијан, толико се раздражи овим поступком тројице хришћана, да нареди одмах да им одсеку главе. Манета беше девица хришћанка. Она следоваше за мученицима, када их вођаху на губилиште. И она би ухваћена и после љутих истјазања на огњу спаљења. Пострадаше сви 308. год. и преселише се у радост вечну Бога вечнога.

Преподобни мученик Дамаскин

Рођен у Галати у Цариграду, и најпре се звао Дијаманди. У младости живео неморално, тако да се и потурчио. Тад наста горко кајање код њега, и он оде у Св. Гору, где се као монах строго подвизаваше 12 година у Лаври св. Атанасија. Но жељан мучеништва, ради очишћења греха, он оде у Цариград и поче ићи по џамијама, крстити се и викати Турцима, како је њихова вера лажна, и како је Исус Христос Бог и Господ. Би посечен пред капијом Фанара 13. нов. 1681. године. Мошти му почивају на Халки у ман. св. Тројице.

Црква слави светога Јована,
Златоуста Богом дарована,
Христовога великог војника,
Што је цркви и понос и дика.
Дубокога и срца и ума,
А на речи харфа златоструна,
Он порони у дубине тајни,
И улови бисер звездосјајни;
Он се диже небу у висине,
И објасни божанске истине;
Историји сагледа дужину,
Сву је даде Божијему Сину,
Он нам откри греховне ужасе,
И врлине што човека красе;
Показа нам најмилије тајне,

И све сласти Раја милобајне.
Јеванђелист, тумач Јеванђеља,
И носилац духовног весеља,
К'о апостол ревнова за Христа.
Ни уз какву неправду не приста;
К'о мученик он прими мучење,—
Мучење је залог за спасење —
Христов слуга показа се прави,
Зато црква Златоуста слави.

РАСУЂИВАЊЕ

Казна и награда! Ово обоје у Божјим је рукама. Но као што је овај живот земаљски само сенка правога живота на небесима, тако је казна и награда овде на земљи само сенка праве казне и награде у вечности. Главни гонитељи светитеља Божјег Златоуста били су: Теофил патријарх Александријски и царица Евдоксија. По мученичкој смрти Златоустовој обоје њих постиже љута казна. На име: Теофил полуди, а царицу Евдоксију истера из двора цар Аркадије. Евдоксија се ускоро разболи од неизлечиве болести, и ране се отворише по телу њеном и црви закипеше из рана. Такав смрад од ње се распростираше, да не беше лако човеку ни улицом проћи испред њеног дома. Лекарима употребише све најбоље мирисе и аромете и кадила, само да колико толико сузбију смрад од скверне царице, али мало у том успеваху. Најзад умре царица у смраду и мукама. Али и по смрти Божја рука тежаше на њој. Ковчег с њеним телом тресао се дан и ноћ кроз читавих 34 године, све док цар Теодосије не пренесе мошти св. Златоуста у Цариград. А шта се догоди са Златоустом после смрти? Награда, – награда какву само Бог може дати. Аделтије, епископ Арабски, који прими Златоуста изгнаника у свој дом у Кукусу, по смрти Златоустовој мољаше Бога, да му јави, где се налази душа Јованова. Једном тако на молитви би Аделтије као ван себе, и виде јуношу светла, који га вођаше по небесима и показиваше му редом јерархе, пастире и учитеље цркве називајући сваког по имену. Но Јована ту не виде. И поведе га ангел Божји ка изласку из Раја, а Аделтије беше жалостан. Када га ангел упита за узрок његове жалости Аделтије одговори, да му је жао, што не виде љубимога му учитеља Јована Златоуста. Одговори му ангел: „тога не може видети човек док је у телу, јер он је код Божјег престола, заједно са Херувимима и Серафимима.”

СОЗЕРЦАЊЕ

Да созерцавам чудесно створење света (Постања 1.), и то:

1. како Бог у почетку створи небо и земљу;
 2. како земља би без вида и устројства;
 3. како се Дух Божји носаше над водом.
-

БЕСЕДА

о темељу и о камену крајеуголном

*Назидани на темељу апостола и
пророка, гдје је камен од угла сам Исус
Христос (Еф. 2, 20).*

Темељ апостола и пророка то је, браћо, живот и рад апостола и пророка. То је Стари и Нови Завет. Ко спаја апостоле и пророке? Христос Господ. Без Њега нити би пророк разумео апостола нити апостол пророка. Он је пак испуњење пророка и сведочанство апостола. Тако је Он угаони камен, који везује пророке и апостоле, и држи их уједно, као што угаони каменови држе уједно дуварове. И цео Стари и Нови Завет уједињује се у Њему, налазе смисао у Њему, окрећу се око Њега, надахњавају се Њиме, држе се Њиме – Господом Исусом Христом. Незнабошци и Јевреји где би се састали и где разумели ако не у Исусу Христу Господу? Нигде осим у Њему. У Њему и кроз Њега они се сједињују у једног Новог Човека, у једно бесмртно тело, у једну свету и саборну цркву. И тело и душа састају се у вишем, светом пријатељству само кроз Господа Исуса. Веза душе и тела је била непријатељска све до Његовог доласка у телу; и то непријатељство ишло је на пагубу душе. Он је измирио и осветио обоје. Тако је Он постао камен угаони сваког бесмртног и богоугодног зидања, тичало се то појединог човека, или породице, или народа, или свуколиког рода човечјег, или садашњости, или прошлости, или будућности, или старозаветног или новозаветног. Он је главна стена у сваком зидању, као што је Он глава у телу цркве Божје.

О Господе Исусе Христе, стено спасења нашега, помилуј и спаси нас. Теби слава и хвала вавек. Амин.